

MATHIAS SECHER ROM

TILBAGETRÆK

Essay om blafrende mening

INDHOLD

Tirsdag	11
Begynd med slutningen	15
Statustab i praksis	25
Magtesløs styrke	29
Mening og mellemregninger	33
Forkynd evangeliet, dø og bliv glemt	35
Hvile og kedsomhed	45
Banale erfaringer	55
Kontroltab og tillidskrise	59
Afgørelse	67
Søge glæden	71
Om forfatteren	77

Jeg trækker mig. Ikke for senere at vende tilbage i en stærkere udgave af mig selv, men for at forblive tilbage trukket. Det er der sådan set ikke noget mærkeligt i, for alle gør det en dag; trækker sig tilbage. Det usædvanlige er, at jeg gør det 25 år før de fleste. Egentlig har jeg trukket mig i slowmotion. Jeg begyndte at studere på nedsat tid for 17 år siden, og derefter har jeg gradvist mindsket min arbejdskvoté i samarbejde med gode arbejdsgivere og sagsbehandlere. De seneste år har jeg arbejdet som præst fire timer ugentligt, så allerede her har min indsats ligget i den gråzone, hvor det er lidt flot at kalde det et arbejde. Alligevel føles det som et jordskælv at opgive min sidste flig af arbejdsmarkedet og søge førtidspension. Eller, et jordskælv er måske lige dramatisk nok, for folk dør af jordskælv, mens jeg sidder og drikker kaffe af en aldeles stillestående kop. Her er faktisk kedeligt, men alligevel opleves det, som om der er gået hul i verden lige ved siden af mig. Mens jeg synker kaffen, mærker jeg tomrummets kolde trækvind, og

jeg blafrer som et stearinlys. Objektivt set har jeg det trygt og godt, men eksistentielt er jeg i krise.

I kriser skal man søge hjælp, så det har jeg gjort. Jeg har talt med vise mennesker, efterspurgt gode bøger og kunst og især søgt menneskeskæbner med tilsvarende erfaringer at spejle mig i. Men der har været langt mellem snapsene. Bøger, aviser og hjemmesider er proppet med historier og hurtige råd om, hvordan man trækker sig for en tid for derefter at vende stærkt tilbage i en ny og bedre version. Hvis målet derimod ikke er at vende tilbage senere, men at forblive tilbagetrukket, kommer historierne tilsyneladende i pulje med den død, vi fortrænger. De personer, jeg har talt med, og som nu står på den anden side af tilbagetrækningen, beretter om en proces, hvor der var for lidt hjælp at hente, og hvor man måtte improvisere sig frem med skiftende held.

Vi skal alle trække os tilbage en dag, og for nogle vil tilbagetrækningen ligge som en langsom optakt til døden. Men jeg er 39 år og alt for ung til at påbegynde døden. Om Gud vil, har jeg et langt liv foran mig, som jeg ønsker at leve med meningsfylde og lavpraktisk gåpåmod under nye betingelser. Jeg er overbevist om, at der venter mange gode dage, men

det kræver et stykke arbejde at nå dertil. I dette essay undersøger jeg derfor sagen. Hvis det bliver til andet og mere end et Word-dokument, kan vi i fællesskab takke forlæggeren for at finde det relevant at invitere læsere på en form for kriseturisme. Måske kan bogen endda fungere som et rodet spejl for andre, der blafrer i det kolde tilbagetræk.

TIRSDAG

Første tirsdag i april 2022 blev kulminationen på en lang udvikling. Jeg lider af et syndrom, som kun er fundet i min familie, og som giver mig kroniske smerter forskellige steder i kroppen, problemer med led og muskelopbygning, en følelse af fysisk udmattelse, nyreproblemer samt en længere liste af skavanker. Forud for konsultationen havde jeg afleveret det sædvanlige batteri af blod- og urinprøver, og jeg havde længe følt mig fysisk træt og presset. Nyrelægen luftede nu roligt sin rådvildhed og foreslog, at vi satte behandlingen på pause. Det seneste halve år havde lægerne forsøgt at behandle mig for en nyretilstand, som de ikke havde set før, med en medicin, de ikke havde prøvet før, og måske var udviklingen faktisk blevet bremset. Situationen var stadig ikke god, men dog stabil. De vurderer primært mit helbred ved en bred analyse af de blod- og urinprøver, jeg afleverer med jævne mellemrum. Nyretallene havde måske stabiliseret sig, men tallene for mit

generelle helbred skød vildskud i øst og vest og blev en slags computergenereret rapport af den mistrivsel, jeg mærkede i kroppen. Vi besluttede da at sætte behandlingen på pause, aftalte en ny tid halvanden måned senere, og min lektie i mellemtiden var at få det bedre. Bare sådan generelt: få det bedre. Vi kunne ikke fortsætte behandlingen, før jeg havde fået det bedre.

Den forgangne uge havde jeg talt med menighedsrådsformanden om, at min tid som præst nærmede sig sin afslutning, og lægens ord rungede i hovedet, da konsultationen var slut, og jeg gik mod togstationen i solskinnet. Sansesystemet var skærpet på den der skæbnesvangre måde, hvor alle sansindtryk får tildelt fuld plads, mens erkendelsen faldt: Måske var dette ikke bare slutningen på min tid som præst. Måske markerede samtalen slutningen på hele det arbejdsliv, som startede, da jeg som 12-13-årig gik med reklamer og rengjorde udlejningsmaskiner hos Cafax. De fleste fornøjelser ved siden af arbejdet havde jeg allerede aflyst. Jeg holdt af at arbejde, også selvom det bare var fire timer ugentligt, men selv denne lille forpligtelse virkede uforenelig med at få det bedre. Jeg havde jævnlige forholdt mig teo-

retisk til, at mit arbejdsliv nok sluttede tidligere end ønsket, men da det faktisk skete som 38-årig, gik der hul på min verden. Første tirsdag i april blev ikke min sidste arbejdsdag, og utidig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet er en lang proces med møder, læger og sagsbehandlere, men det eksistentielle tilbagetræk ramte mig denne solskinsdag.

Jeg talte med min sagsbehandler og meldte min afgang til menigheden, og derefter ebbede efterspørgslen efter sjælesorgssamtaler ud. De følgende par måneder fik jeg en rolig afslutning på tjenesten med to festlige gudstjenester med en måneds mellemrum. Det sidste hold konfirmander aflagde den gode bekendelse i maj, og jeg ledte sidste gudstjeneste i juni. Denne junimorgen vågnede jeg Gud ske lov med lavt smerteniveau, og jeg nød hvert eneste øjeblik af gudstjenesten og den efterfølgende afskedssamling. Menighedsrådet og menige medlemmer sagde efterfølgende alt det, jeg kunne drømme om at høre. De anerkendte mig, takkede for min hjælp og indsats og fortalte, hvordan evangeliet om Guds frelse var blevet stort for dem gennem min tjeneste. Det var smukt og tårevædet, og havde det ikke været alt for tidligt, var det lige, som det skulle være.